

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Eesti kutsehariduse järgmised sammud: **ministeeriumi ja koolide koostöö võimalused ja kitsaskohad**

Alo Savi

13.11.2025

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Miks?

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

A kes ütles?

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Mis toimub?

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Mida see tähendab?

Rahvusvaheline kontekst

- Herningi deklaratsioon (2025) – VET/kutse-haridus kui oluline komponent tööjõu, rohe- ja digiülemineku juures.
- Cedefop & Euroopa suundumused: paindlikkus, digioskused, rohepööre, sidusus tööeluga.
- Eesti kontekst: Eesti haridusvaldkonna arengukava 2021-2035
- Euroopa Liidu nõukogu kutsehariduse soovitus Eest riiklik rakenduskava

Herningi deklaratsioon

- Kutseharidus peab olema atraktiivne, kaasav ja kvaliteetne, et toetada vastupidavaid ja konkurentsivõimelisi ühiskondi.
- Kutseharidus peab vastama tööturu muutuvatele vajadustele ja toetama elukestvat õpet.

E35: seatud sihid

ÜLDEESMÄRK:

Eesti inimestel on teadmised, oskused ja hoiakud, mis võimaldavad teostada end isiklikus elus, töös ja ühiskonnas ning toetavad Eesti elu edendamist ja üleilmset säästvat arengut

MÕÕDIKUD:

- Madala haridustasemega mitteõppivate 18–24a. osakaal
- Täiskasvanute osalus elukestvas õppes
- Eri- ja kutsealase haridusega täiskasvanute osakaal
- Tiptasemel oskustega õpilaste osakaal PISA uuringus

SUURIMAD MUUTUSED

- Õppijast lähtuv õpe
- Mikroqualifikatsioonid ja koolitusampsud
- Lõimitud üld- ja kutsekeskharidus
- Oskustepõhine kutsesüsteem

Kutselt oskustele

- Kutsesüsteemi reform, oskuste ja kutsete süsteemi OsKuS loomine
- Oskuste kirjeldamine, kompetentsiprofiilide loomine
- Oskuste vastavushindamiseks ja tunnustamiseks mudeli välja töötamine ja rakendamine

Igaüks saab kooli

- Igal aastal üle Eesti 700+ õpilasele õppekohad (+ 4-6% õppurite arvust)
- Peamine vastuvõtja on kutseõppeasutus
- **Keeleõpe** tuleb anda kutseõppeasutuses

Maailm muutub

- Maailm on juba muutunud
- Seadusandlus on juba muutunud
- Noored on juba muutunud
- Majanduskeskkond on juba muutunud
- Vanemad on juba muutunud
- */vali suvaline sõna/* on juba muutunud

Demograafia ja koolivõrgu areng

- Rahvastikuprotsessid
- Megakoolid
- Hariduskeskused
- Koolipidamine HTM-s?
- Keskhariduse vastutus riigile?

Võimalikud koostöömudelid

- **Strateegiline partnerlus** – ministeerium kooskõlastab koolide võrgustikuga hariduse arengusuunad ning koolid panustavad kohalikele vajadustele vastavatesse lahendustesse.
- **Võrgustikuline koolimudel** – mitme kooli ühendus (või hariduskeskus) jagab ressursse, spetsialiste, taristut, ühised valdkondlikud õppekavad.
- **Tööandjakeskne koostööplatvorm** – koolid, ministeerium ja tööandjad loovad koos praktikavõimalusi, õppekavade kujundusi, hindamismehhanisme.
- **Piloodid ja innovaator-koolid** – ministeerium toetab koolidel katsetamist uutes mudelites, mis hiljem levivad laiemalt.

Koostöövõimalused

- Koolide kaasamine õppekavade arendusse ja tööandjate nõuandjate kaudu.
- Praktikavõrgustike loomine koos ministeeriumiga ja tööandjatega (praktika-kohtade tagamine).
- Koolide osalus pilootprogrammides ja innovatsiooniprojektides (nt digioskused, roheharidus).
- Andme- ja tagasisidesüsteem: koolid jagavad teadmisi ja andmeid praktikate, lõpetajate tööga hakkamasaamise kohta ministeeriumile.
- Koolide võrgustike moodustamine: piirkondlikud või valdkondlikud liidud, mille kaudu jagatakse taristut ja õppetööd.

Kitsaskohad ja väljakutsed

- Ressursipiirangud: õpetajate puudus, taristu vajadused, rahastus.
- Koolide erinev võimekus: suurus, geograafia, erialade valik, tööandjate kontaktid.
- Kohalik tööjõu ja õppijate nappus, demograafilised muutused.
- Koordinatsiooni ja suhtluse puudumine vahel ministeerium–kool–tööandja.
- Muutuste juhtimise keerukus: koolide õppekavade ümbertegemine, veebruarist septembrini protsessid.

Tasakaalu küsimused

- Kas üksiolek on kapitalismi kõrgem vorm?
- Milliseid eeliseid annab võrgustik?
- Kus on autonoomia piir?
- Kes seisab Eesti Vabariigi huvide eest?
Milliste Eesti Vabariigi huvide eest keegi seisab?

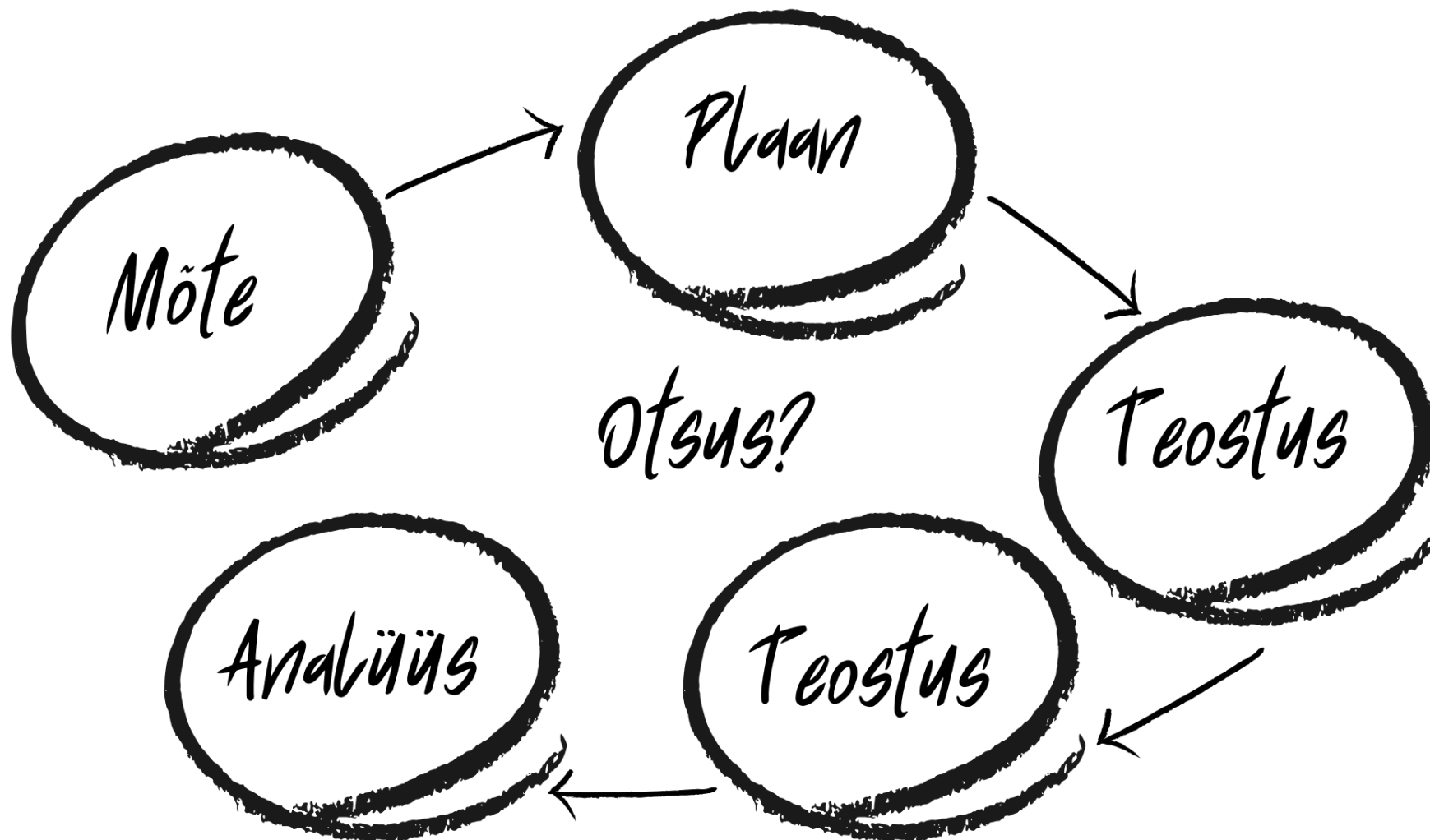
Veel küsimusi

- Milline on ootus?
- Milline on omistatud roll? Võetud roll?
- Kes teeb otsused ja kuidas (sh kui kiiresti)?
- Kes annab raha? Kuidas?
- Kes otsustab ja mida?

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Milliseid küsimusi me küsime?

Eesti kutsehariduse järgmised sammud: ministeeriumi ja koolide koostöö võimalused ja kitsaskohad

Ministeeriumi ja koolide koostöö
võimalused ja kitsaskohad tulenevad ja
sõltuvad sellest, kuidas me esitatud
küsimustele vastame ja kuivõrd palju
kattuvad Ministeeriumi ja Kooli vastused.

Eesti kutsehariduse järgmised sammud:
ministeeriumi ja koolide koostöö võimalused ja kitsaskohad

Ministeeriumi ja koolide koostöö võimalused ja kitsaskohad tulenevad ja sõltuvad sellest, kuidas me esitatud küsimustele vastame ja kuivõrd palju kattuvad Ministeeriumi ja Kooli vastused.

Peamine küsimus on selles: kuidas me loome tingimused, et ministeeriumi ja kooli vastused esitatud küsimustele oleksid *paljudel* juhtudel *üsna* sarnased?

HARIDUS- JA
TEADUSMINISTEERIUM

Täna tähelepanu eest!

alo.savi@hm.ee